

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»
НАВЧЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ БЕЗПЕКИ

О.І. Захаров

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з написання магістерських робіт для студентів спеціальності
073 „Менеджмент”, освітні програми «Управління фінансово-економічною
безпекою», «Управління приватною детективною діяльністю», «Управління
безпекою судових органів України»

КИЇВ – 2020

Захаров О.І.

Методичні рекомендації до виконання дипломних робіт для здобувачів вищої освіти ступеня «Магістр» за спеціальністю 073 «Менеджмент», освітні програми «Управління фінансово-економічною безпекою», «Управління приватною детективною діяльністю», «Управління безпекою судових органів України».

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри управління фінансово-
економічною безпекою

(протокол № 2 від 23 жовтня 2020 р.)

завідувач кафедри _____ Захаров О.І.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1. Мета і завдання магістерської роботи.....	7
2. Структура магістерської роботи.....	9
3. Декларація про академічну доброчесність	10
4. Методичні вказівки до написання окремих розділів роботи.....	10
Вступ до магістерської роботи.....	10
Перший розділ.....	12
Другий розділ.....	12
Третій розділ.....	13
Висновки.....	13
Список використаних джерел.....	14
Додатки.....	14
5. Етапи виконання магістерської роботи.....	14
Визначення напрямку дослідження.....	15
Вибір, уточнення теми та формулювання плану магістерської роботи, їх затвердження.....	15
Проведення досліджень і написання роботи.....	17
Підготовка до захисту магістерської роботи.....	17
Порядок захисту магістерської роботи.....	19
6. Критерії оцінювання магістерської роботи.....	21
7. Вимоги до оформлення магістерських робіт.....	23
Заголовки.....	25
Переліки.....	25
Таблиці.....	25
Графічний (ілюстративний) матеріал.....	27
Правила оформлення цитування та бібліографічного опису.....	28
Оформлення приміток.....	31
Нумерація сторінок роботи.....	32
Правила оформлення додатків та посилань на них.....	32
Список рекомендованої літератури.....	33

Додатки..... 44

ВСТУП

Методичні рекомендації розроблено відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики магістра за спеціальністю 073 „Менеджмент”, освітні програми «Управління фінансово-економічною безпекою», «Управління приватною детективною діяльністю», «Управління безпекою судових органів України».

Призначені для надання допомоги студентам у виконанні випускної кваліфікаційної роботи магістра згідно з чинними стандартами України, містять основні вимоги, які висуваються до змісту та оформлення магістерської роботи, організації її виконання, порядку захисту та оцінювання.

Проведення дослідження та захист магістерської роботи є завершальним етапом підготовки фахівців в сфері управління фінансово-економічною безпекою, добре розуміючих природу сучасних викликів, небезпек, загроз, ризиків в діяльності установ, організацій, підприємств незалежно від форм власності. Здатних проводити наукові дослідження в галузі безпеки та на основі впровадження інновацій розробляти ефективні технології і механізми комплексного забезпечення фінансово-економічної безпеки установ, організацій, підприємств України.

У магістерській роботі відображуються набуті магістрантом під час навчання знання з теорії управління безпекою соціальних систем, організації та управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства, організації та управління інформаційно-аналітичним забезпеченням безпеки підприємства, організації та управління фінансово-економічною безпекою банківських установ, управління захистом комерційної таємниці на підприємстві, стратегічного та інноваційного забезпечення розвитку системи безпеки підприємства, економічного ризику та методів його вимірювання, організації і управління майновою та особистою безпекою підприємця, корпоративних конфліктів та методів їх подолання, конфліктології, психології управління, правового забезпечення безпеки підприємств в Україні, міжнародних стандартів забезпечення безпеки підприємств, методики викладання безпекознавчих дисциплін, сучасних наукових досліджень в галузі економічної безпеки,

інтелектуальної власності, вищої освіти і Болонського процесу, основ національної безпеки України, сучасних методів забезпечення надійності персоналу, організації і управління інформаційною безпекою підприємства.

Самостійне дослідження у вигляді магістерської роботи, що виконується студентом, є складовою державної атестації, підсумковою кваліфікаційною роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння ним теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраною спеціальністю.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Магістерська робота (МР) – це самостійне дослідження, що виконується студентом або слухачем на завершальному етапі навчання в магістратурі Університету. Вона є кваліфікаційним документом, на підставі якого Державна екзаменаційна комісія визначає набутий рівень теоретичної та практичної підготовки випускника, його готовність до самостійної роботи за фахом і приймає рішення про присвоєння відповідної кваліфікації.

Магістерська робота як теоретично-прикладне дослідження повинна містити глибоке осмислення актуальної організаційно-управлінської або навчально-методичної проблеми, а також обґрунтований та аргументований проект її практичного розв'язання, виконаний на основі самостійно проведеного аналізу теоретичних джерел та дослідження діяльності системи фінансово-економічної безпеки конкретної установи, організації, підприємства.

Виконання кваліфікаційної роботи магістра є заключним етапом магістерської підготовки і має за мету:

- систематизацію, закріплення і поглиблення теоретичних та практичних знань з управління фінансово-економічною безпекою установ, організацій, підприємств і формування навичок застосування цих знань під час вирішення конкретних наукових, організаційних та управлінських задач щодо протидії викликам, небезпекам, загрозам та ризикам;

- розвиток навичок самостійної науково-дослідної роботи в галузі безпеки і оволодіння методами наукових досліджень;

- набуття досвіду аналізу отриманих результатів досліджень, формулювання нових висновків і положень та їх прилюдного захисту.

Метою написання МР є демонстрація набутих студентом теоретичних знань та вміння використовувати їх у практичній діяльності при вирішенні конкретних фахових завдань; показ здатності аналізувати та узагальнювати результати новітніх наукових досліджень у галузі безпеки і застосовувати їх для вирішення прикладних проблем. МР має показати також ступінь розвитку

самостійного та творчого мислення магістранта, його вміння нестандартно розв'язувати реальні проблеми.

Кваліфікаційна робота магістра є закінченим самостійним дослідженням, вона повинна мати внутрішню єдність та свідчити про підготовленість автора до виконання самостійної наукової або творчої професійної роботи з використанням теоретичних знань і практичних навичок. Кваліфікаційна робота є важливим підсумком магістерської підготовки, у зв'язку з чим зміст роботи та рівень її захисту враховуються як один з основних критеріїв для оцінки якості реалізації відповідної освітньо-професійної програми. Кваліфікаційна робота магістра повинна продемонструвати вміння автора стисло, логічно, аргументовано і філологічно коректно викладати матеріал.

Протягом роботи над дослідженням студент має показати вміння чітко формулювати проблеми, визначати їхню актуальність та значення для сучасної системи фінансово-економічної безпеки, розробляти мету та завдання дослідження, логічно будувати структуру роботи, працювати із літературними та інформаційними джерелами, реальними документами, обґрунтовувати та відстоювати власні пропозиції, робити висновки та узагальнення, бачити нові, альтернативні шляхи вирішення проблем.

Основними **завданнями** магістерської роботи є:

- формулювання актуальної проблеми для дослідження;
- вивчення науково-теоретичного обґрунтування проблеми з метою поглиблення знань про неї;
- аналіз сучасного стану розгляду та рішення обраної проблеми, діагностика ситуації із застосуванням сучасного інструментарію;
- пошук, аналіз та оцінка нових, альтернативних рішень визначених проблем;
- обґрунтування нових рішень та доведення їх на практиці або методом ситуаційного аналізу;
- підготовка текстового матеріалу із викладенням здобутих результатів;
- публічний захист магістерської роботи.

2. СТРУКТУРА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Магістерська робота як самостійне науково-теоретичне та практично-прикладне дослідження повинна мати чітку та продуману побудову, що відображає логіку розкриття теми, послідовно розкриває проблеми, пропонує шляхи їх вирішення, доводить слушність та ефективність запропонованих рекомендацій, завершується обґрунтованими висновками.

Типова **структура** магістерської роботи:

- титульний аркуш (Додаток Г);
- зміст;
- перелік умовних позначень, скорочень і термінів (за необхідності);
- вступ;
- основна частина:
 - перший розділ – теоретичний;
 - другий розділ – аналітичний, констатуючий;
 - третій розділ – конструктивний, інноваційний;
- висновки – заключна частина;
- список використаних джерел (літератури);
- додатки (за необхідності).

Зміст магістерської роботи повинен містити у собі назви всіх розділів підрозділів та пунктів: висновки, список використаних джерел, додатки, із вказівкою початкових сторінок, на яких вони реально розташовані у роботі. Зміст подають після титульного аркуша з нової сторінки.

Такі структурні елементи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера, не нумеруються їх заголовки (тобто, не можна друкувати: "1. ВСТУП" або "Розділ 6. ВИСНОВКИ"). Всі аркуші, на яких вони розміщені, нумерують звичайним чином.

Зміст повинен займати не більше 1- 1.5 сторінки.

Перелік умовних позначень подають за умови повторення таких елементів понад три рази у тексті та розміщують після змісту. За інших умов – їх

розшифровку наводять при першому згадуванні. Перелік друкується за абеткою двома колонками, в одній – скорочення, в іншій – повна назва.

3. ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Декларація про академічну доброчесність є обов'язковою структурною складовою курсової/дипломної роботи.

Приклад декларації.

Моя наукова робота була написана мною у моєму власному викладенні, за виключенням цитат з опублікованих та неопублікованих джерел, які чітко ідентифіковані в роботах і визнані як такі.

Я усвідомлюю, що використання матеріалів з інших робіт чи парафраз таких матеріалів без вказання авторства будуть розтлумачені як плагіат. Джерело кожного рисунку, схеми чи іншої ілюстрації відповідно ідентифікується, а також джерела матеріалів, опублікованих чи неопублікованих, які не є результатом моїх власних досліджень, експериментів чи спостережень.

4. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО НАПИСАННЯ ОКРЕМИХ РОЗДІЛІВ РОБОТИ

Вступ до магістерської роботи повинен розкрити та науково обґрунтувати **актуальність та значення** обраної теми для фахової діяльності. Важливим моментом вступу є формулювання **мети дослідження**: воно повинно бути чітким, зрозумілим, стисло відображати той результат, якого прагне досягти автор (наприклад, розробити рекомендації; виявити небезпеки, загрози та ризики; дослідити дію певних чинників на стан фінансово-економічної безпеки; довести ефективність певної організації системи забезпечення фінансово-економічної безпеки ...).

Необхідно також чітко визначити **об'єкт та предмет дослідження**, тобто те, що буде стояти у центрі роботи та конкретно досліджуватися.

Об'єкт дослідження визначає сферу, область дослідження (наприклад, організація системи фінансово-економічної безпеки підприємства (установи, організації); механізми управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства (організації, установи); планування діяльності системи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства; інноваційні технології забезпечення фінансово-економічної безпеки та інше).

Предмет – це конкретно те, що досліджується в об'єкті і тісно пов'язане з темою роботи (наприклад, сукупність організаційних, управлінських і економічних відношень виникаючих в умовах взаємодії і співпраці при забезпеченні фінансово-економічної безпеки; основні компоненти механізму управління системою фінансово-економічної безпеки та організація їх взаємодії; реальні та потенційні, зовнішні та внутрішні загрози фінансово-економічної безпеки підприємству (установі, організації); організація впровадження інноваційних технологій забезпечення фінансово-економічної безпеки; правові норми регламентуючі організацію діяльності системи фінансово-економічної безпеки підприємства (установи, організації)).

Таким чином, необхідно пам'ятати, що об'єкт – поняття більш широке, ніж предмет.

Відповідно до мети дослідження формулюються **завдання роботи**: їх має бути 3-4 (не більше 6), їхнє формулювання повинно логічно відображати послідовність та етапи досягнення мети дослідження.

Для підтвердження вірогідності дослідження необхідно вказати на ті **методи наукового дослідження**, які були використані у МР. Це повинен бути не просто перелік відомих методів дослідження, але чітка вказівка на те, що, де, яким методом було досліджено.

Якщо магістерською роботою передбачено проведення експерименту, у вступі необхідно сформулювати **гіпотезу**, яка повинна знайти своє підтвердження саме у результаті здійснення магістрантом експериментальної роботи.

Дуже важливою є вказівка на **практичне значення** роботи, тобто, що від втілення її результатів чекає магістрант; або де результати дослідження вже були (та можуть бути) використані.

У вступі необхідно вказати на **базу**, де проводилося дослідження.

Обсяг вступу – до 6 сторінок.

Перший розділ може структурно складатися з декількох підрозділів, якщо це диктується логікою викладання матеріалу. В ньому необхідно на теоретичному рівні показати, ким та коли розглядалися питання, що обрані предметом МР, які існують погляди на вирішення цих проблем, що залишилося поза увагою дослідників або вже не відповідає сучасним вимогам і тому потребує додаткового вивчення.

Необхідно на цій підставі вказати напрямок, у якому буде далі проведено дослідження, показати ті методи, що будуть застосовані для отримання необхідного результату, довести, що саме вони гарантують високу вірогідність результатів та дійсно зможуть виявити і розкрити проблеми, заявлені для дослідження. Ці методи та методика дослідження можуть бути як власні, авторські, так й запозичені. В останньому випадку необхідно точно вказати автора методика та джерело, з якого вона була взята.

У роботі обов'язково будуть використані різні визначення, категорії, які пов'язані з обраною проблемою. Вони можуть бути сформульовані різним вченими, що досліджували проблему, мати розбіжності у тлумаченні. Магістрант повинен вказати, якого з тлумачень він дотримується, або дати власне визначення та обґрунтувати його.

Саме вказівки на подальшу спрямованість дослідження, визначення категоріального апарату повинні складати **проміжний висновок до першого розділу**. Він не виділяється структурно як окремий підрозділ, а позначається як заключний абзац.

Обсяг першого розділу – до 30 сторінок.

Другий розділ присвячується змістовному аналізу наявного стану досліджуваної проблеми на прикладі підприємства (установи, організації), яке

обрано базою дослідження. Аналіз повинен охоплювати кілька років діяльності, базуватися на реальних документах, зразки яких або копії можна представити у додатках. Використання статистичних даних, державних документів повинно обов'язково супроводжуватися посиланням на офіційні джерела.

Отримані дані для зручності використання можна звести у таблиці, але вони не повинні бути дуже громіздкими, формулювання словесних показників у них повинно бути стислим, лаконічним. Застосування скорочень повинно бути обов'язково розшифроване. Якщо таких скорочень багато, можна у додатках дати спеціальний словник використаних у таблицях скорочень.

При проведенні експерименту необхідно викласти мету та методику його проведення (обов'язково вказати, хто розробник методики). Якщо вона власна – важливо довести, що методологія, покладена в основу експерименту, дозволяє отримувати вірогідні результати.

Розділ повинен завершуватися **висновками** з оцінкою отриманих результатів. **Обсяг розділу – до 40 сторінок.**

Третій розділ повинен містити власні самостійні творчі доробки магістранта, які вирішують або вказують на шляхи вирішення проблем, досліджених у попередніх розділах роботи. Запропоновані заходи повинні базуватися на висновках попереднього аналізу (констатуючого експерименту), логічно обґрунтовувати позиції автора. Розділ може бути розбитий на декілька підрозділів, відповідно до кількості задач, що необхідно вирішити. Нове, **авторське** повинно бути стилістично виділене, всебічно аргументоване. Високо оцінюються ті новації, які вже здобули практичне втілення, були апробовані або протягом навчальної практики, або професійної діяльності автора. У цьому випадку необхідно вказати, яким чином перевірялася ефективність нових методів або прийомів роботи, в чому їх перевага.

Обсяг розділу – до 30 сторінок.

Висновки повинні дати чітку відповідь на запитання, чи досягнута мета, яка була сформульована у вступі; як були розв'язані задачі дослідження; яким є власний внесок магістранта у вирішення актуальної проблеми. Таким чином,

вступ та висновки повинні бути логічно зв'язані. Ознайомлення із висновками роботи має дати чітку уяву про зміст проблеми, шляхи її традиційного розв'язання (або не розв'язання), особистий внесок автора у рішення проблеми, про результати, яких досяг автор.

Обсяг висновків – 3-6 сторінок.

Список використаних джерел – це відповідно оформлений перелік літератури та інших джерел, якими скористався автор у процесі написання МР. Саме на цей список він посилається у тексті роботи. Але не обов'язково, щоб у МР було посилання на кожне без винятку джерело.

У переліку використаних джерел (літературі) можуть бути представлені:

- монографічні дослідження та збірки праць з проблеми, що розглядається,
- підручники та посібники,
- нормативні акти,
- статті у вітчизняних та зарубіжних журналах,
- статті у газетах,
- аналітичні огляди діяльності окремих установ тощо.

Додатки містять у собі зразки або копії реальних документів, які необхідні для кращого розуміння позицій та пропозицій автора, таблиці, зразки анкет, опитувальних листків, якщо вони були використані при дослідженні, графіки, інше. До загальної нумерації додатки не входять і нумеруються в межах кожного додатку окремо.

Загальний обсяг магістерської роботи (разом із списком використаної літератури) 100 – 130 сторінок.

5. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Виконання магістерської роботи складається з таких етапів:

1. Визначення напрямку дослідження;
2. Вибір та формулювання теми роботи, затвердження її та плану МР;
3. Проведення дослідження та поетапне написання роботи;
4. Оформлення МР;

5. Підготовка до публічного захисту та захист магістерської роботи.

Графік написання магістерської роботи складається студентом разом із науковим керівником і відображається в індивідуальному робочому плані магістранта, який затверджується не пізніше ніж за півроку до закінчення навчання у магістратурі. Виконання графіку є обов'язковим і контролюється науковим керівником та випускаючою кафедрою. За порушення графіка студент може бути недопущений до захисту магістерської роботи.

5.1 Визначення напрямку дослідження

Визначення напрямку дослідження здійснюється на підставі інтересів магістранта, виходячи з перспектив його майбутньої роботи, наявного наукового та практичного досвіду, тематики наукових досліджень кафедри, замовлень установ, організацій та підприємств.

Кафедра пропонує перелік тем МР, проте він не є обов'язковим, тематика робіт може бути доповнена або уточнена за бажанням студента та згодою його наукового керівника.

5.2 Вибір, уточнення теми та формулювання плану магістерської роботи, їх затвердження

Якщо тема обрана з переліку запропонованих кафедрою, її назва не потребує уточнення. У випадку внесення змін у формулювання теми або пропозиції нової теми необхідно обговорити це з науковим керівником, подати чітке формулювання теми на кафедру, проконтролювати затвердження внесених змін або нової теми відповідним наказом по Університету. Пропозиція власної теми повинна бути чітко обґрунтована. Останній термін для зміни теми – не пізніше, ніж за один місяць до захисту перед Державною екзаменаційною комісією (ДЕК).

Тема магістерської роботи повинна бути актуальною, мати теоретичне та прикладне значення, відповідати сучасному стану та перспективам розвитку

систем забезпечення економічної безпеки установ, організацій та підприємств, науки та практики в галузі безпеки, містити елемент новизни та інновацій.

Тема дослідження повинна бути погоджена також з установою, організацією, підприємством, яки виступають базою дослідження. Це необхідно для запобігання непорозуміннь при отриманні необхідних документів про діяльність установ, організацій, підприємств, проведення досліджень, спостережень, експериментів, апробації методів та методик тощо. Така узгоджена робота є ознакою прикладного значення дослідження, дозволяє характеризувати роботу з точки зору її цінності для практичного використання.

Виконання роботи на абстрактну тему без використання й аналізу матеріалів та документів, що характеризують конкретний заклад, не допускається.

Закріплення за студентом теми магістерської роботи оформлюється наказом ректора Університету не пізніше ніж за півроку до закінчення навчання за магістерською програмою. Цим самим наказом призначаються наукові керівники магістерськими роботами.

В обов'язки наукових керівників входить:

- консультування студентів з питань вибору теми роботи, розробки її плану, добору спеціальної літератури, підготовки окремих розділів;
- видача студентові завдання на дипломну роботу із зазначенням термінів виконання кожного розділу;
- контроль за дотриманням студентом регламенту підготовки МР;
- контроль якості магістерської роботи;
- підготовка відгуку про МР з обґрунтованою оцінкою роботи, характеристикою дослідницьких здібностей магістранта та висновків щодо рекомендації роботи до захисту перед ДЕК.

Підготовка плану майбутньої роботи є важливим моментом її написання. План МР повинен послідовно розкривати тему дослідження, чітко і грамотно, стисло формулювати назви розділів та підрозділів. У плані повинна простежуватися логіка розкриття теми як у цілому, так й кожної її частини.

При обговоренні з науковим керівником плану дослідження складається календарний план написання магістерської роботи згідно із затвердженим на кафедрі регламентом (термінами подачі готової роботи керівникові випускової кафедри, попереднього захисту, публічного захисту).

Невиконання графіка та систематичне відхилення від регламенту є підставою для недопущення студента до захисту дипломної роботи.

5.3 Проведення досліджень і написання роботи

Головним завданням цього етапу роботи є написання тексту магістерської роботи відповідно до затвердженої теми та плану. Студент має ґрунтовно ознайомитися з теоретичними положеннями обраної проблеми, на підставі аналізу літературних джерел узагальнити існуючі підходи до її розв'язання, обґрунтувати методологію власних досліджень. За допомогою цього інструментарію та загальновідомих сучасних прийомів аналізу проводиться діагностика об'єкта дослідження під кутом зору обраної теми, фіксується наявний стан вирішення проблем дослідження, визначаються невирішені труднощі та причини їхнього виникнення. Це є основою для розробки і обґрунтування власних альтернативних пропозицій щодо усунення проблем і визначення найдоцільнішого способу їхнього вирішення в умовах конкретної установи, організації, підприємства. В ході реалізації цього етапу робота з літературними джерелами ведеться паралельно з дослідженнями у базовій установі, організації, підприємстві. Окремі аспекти МР можуть уточнюватися або коригуватися.

5.4 Підготовка до захисту магістерської роботи

Згідно з регламентом магістрант зобов'язаний подавати роботу науковому керівникові на першу перевірку частинами у встановлені строки. У разі недодержання студентом календарного графіка виконання МР керівник магістерської програми, за поданням наукового керівника, має право звернутися до ректора із пропозицією відрахувати студента з магістратури як такого, що не виконує навчальний план.

Після завершення написання роботи студент подає МР науковому керівникові для одержання від нього письмового відгуку з оцінкою магістерського дослідження (зразок структури відгуку наукового керівника наведено у **Додатку А**).

Магістерська робота, підписана автором та науковим керівником з його письмовим відгуком, подається керівникові магістерської програми (завідувачу випускової кафедри) для перевірки та допуску до захисту перед ДЕК.

Керівник магістерської програми вирішує питання про допуск студента до захисту, про що свідчить відповідний запис на титульному аркуші магістерської роботи.

У разі невідповідності магістерської роботи вимогам даних рекомендацій керівник програми може не допустити студента до захисту роботи. Рішення про недопущення має бути затверджене на засіданні випускаючої кафедри.

Якщо студент допущений до захисту МР, кафедра видає йому направлення до рецензента. Зовнішню рецензію на МР може зробити висококваліфікований фахівець, який обізнаний із проблемами, піднятими у магістерському дослідженні.

Він повинен мати наукову ступінь у відповідній галузі або займати керівну посаду у закладі, що спеціалізується у області, спорідненої з темою роботи. Списки рецензентів затверджуються наказом ректора Університету економіки та права “КРОК”. Однак, магістрант має право запропонувати іншу кандидатуру рецензента, яка обов’язково має бути погоджена з керівником магістерської програми. Підпис зовнішнього рецензента обов’язково завіряється та проставляється печатка закладу, де він працює.

Зовнішня рецензія має містити ґрунтовний аналіз та диференційовану оцінку якості проведеного у магістерській роботі дослідження (зразок структури рецензії наведено у **Додатку Б**).

Таким чином, на захист мають бути представлені такі документи:

1. Завдання до магістерської роботи із включенням до неї головних понять та ключових слів;

2. Реферат;
3. Відгук наукового керівника (за необхідності, з двох сторін на одному аркуші);
4. Зовнішня рецензія (з двох сторін на одному аркуші);
5. Оформлена магістерська робота (друкований варіант та електронний носій).

Реферат містить:

- відомості про обсяг роботи, кількість малюнків, таблиць, додатків, використаних джерел;
- текст реферату;
- перелік ключових слів та понять.

Текст реферату повинен відобразити:

- об'єкт та предмет дослідження або розробки;
- мету та основні завдання роботи;
- шляхи досягнення мети;
- отримані результати, їх новизну;
- галузь застосування.

Оптимальний обсяг тексту реферату 2-3 сторінки формату А4 (зразок структури реферату наводиться у **Додатку В**).

5.5 Порядок захисту магістерської роботи

Порядок захисту магістерської дипломної роботи встановлюється “Положенням про екзаменаційні комісії”.

Студент готує до захисту коротку доповідь-реферат та ілюстративні матеріали (якщо такі є в його роботі) для всіх членів комісії або комп'ютерну презентацію.

Час виступу одного магістранта не повинен перевищувати 10 хвилин. Сам виступ повинен бути змістовним, конкретним, у разі потреби – з використанням наочних матеріалів. При використанні слайдів, презентацій треба перевірити та

переконатися заздалегідь у наявності проектора, екрана, можливості затемнення, доступних джерел електричного струму та пам'ятати про техніку безпеки.

Захист роботи починається з доповіді, в якій студент має розкрити: актуальність теми та причини її вибору, структуру роботи, мету та задачі дослідження, вказати на об'єкт та предмет дослідження, коротко представити результати аналізу проблеми та наявний стан її вирішення, обґрунтувати власні пропозиції для вирішення проблеми, представити висновки по всій роботі.

Завершальним розділом доповіді має стати вказівка на те, де і як були втілені результати дослідження або намічені до використання, чи можуть бути використані.

За всі відомості, викладені в кваліфікаційній роботі магістра, за використання фактичного матеріалу та іншої інформації під час її написання, обґрунтованість висновків та положень, що в ній захищаються, несе відповідальність безпосередньо студент - автор кваліфікаційної роботи.

Члени ЕК, присутні на захисті, можуть ставити магістранту запитання з метою визначення рівня його підготовки та ерудиції, чи для уточнення змісту доповіді.

Після доповіді слово надається рецензенту або зачитується його рецензія. На зауваження рецензента магістрант повинен дати аргументовану відповідь. Після цього слово надається науковому керівникові для характеристики і оцінки роботи.

Під час захисту ведеться протокол засідання ЕК. Окремо відзначається думка членів ЕК про практичну цінність і рекомендації щодо використання пропозицій та розробок автора.

Загальний час захисту магістерської роботи не повинен перевищувати 30 хвилин у середньому на одного студента.

Після обговорення підсумків захисту на закритому засіданні ЕК виноситься її рішення та виставляється оцінка. У разі незгоди між членами ЕК думка голови є вирішальною. Рішення комісії оголошуються її головою у день захисту.

Випускники, які одержали під час захисту незадовільну оцінку, відраховуються з Університету, отримуючи академічну довідку. До повторного захисту робота може бути подана протягом трьох років після закінчення навчання в Університеті. Всі захищені роботи день в день після захисту передаються на зберігання в архів Університету.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ

Підсумкову, диференційовану за чотирибальною шкалою, оцінку виставляє державна екзаменаційна комісія. У процесі оцінювання роботи враховується низка важливих показників її якості:

Змістовні аспекти роботи:

- доведення актуальності обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій або запровадження результатів дослідження у практику;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- різноманітність та адекватність методів дослідження та використання наукового апарату;
- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем, власні розробки та пропозиції магістранта;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності у проведенні дослідження;
- рівень культури мови у роботі та її загальне оформлення.

Якість захисту роботи:

- вміння стисло, змістовно, послідовно і чітко викласти сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати власні пропозиції, думки, погляди;
- загальний рівень підготовки студента;
- володіння культурою презентації, професійною мовою.

Основні критерії оцінок:

Відмінно. Робота містить у собі елементи новизни, має практичне значення, мета чітко сформульована, завдання визначені, текст МР змістовний, цікавий, обґрунтований, логічний, висновки демонструють досягнення мети дослідження та вирішення завдань. Доповідь на захисті логічна, змістовна і коротка, проголошена вільно, зі знанням справи, хорошою мовою. Відгук і рецензія позитивні, відповіді на запитання членів ДЕК правильні і стислі, по суті. Зауважень по оформленню роботи немає.

Добре. Тема роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру: в теоретичній частині поверхово зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не подані, недостатньо використані матеріали та документи базового закладу, мають місце окремі зауваження в рецензії та відгуку; доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання членів ДЕК в основному правильні, оформлення роботи в межах вимог.

Задовільно. Тема в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета та завдання роботи, теоретичний розділ має виражений компілятивний характер, наукова полеміка відсутня, в аналітичній частині є надлишок елементів описовості, добір інформаційного матеріалу не завжди обґрунтований, пропозиції третього розділу обґрунтовані непереконливо; рецензія та відгук містять окремі зауваження; доповідь прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання членів ДЕК правильні або повні. Є зауваження щодо оформлення магістерської роботи.

Незадовільно. Нечітко сформульована мета роботи. Розділи погано пов'язані між собою, порушена логіка викладання проблеми. Відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел. Аналітична частина виконана поверхово, переважає описовість на шкоду системності та глибині. Запропоновані рішення та новації не переконливі, не впливають з аналізу, їхнє застосування не доведене. Відповіді на запитання членів ДЕК неточні або неповні, мова обмежена. Оформлення роботи недбале, з недодержанням вимог.

Умови недопущення магістерської роботи до захисту

Робота подана науковому керівникові на перевірку із порушенням строків, установлених регламентом, без поважних причин. Дослідження написане на тему, яка своєчасно не була затверджена наказом по Університету або була самостійно переформульована магістрантом без відповідного погодження. Структура роботи не відповідає вимогам або логіці дослідження теми; відсутнє обґрунтування запропонованих новацій, вони не спираються на реальний досвід, а є результатом вільного припущення. Робота недбало оформлена, з недотриманням технічних вимог.

7. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Магістерська робота має бути виконана і оформлена із додержанням усіх технічних вимог до наукових робіт - стандарт ДСТУ 3008-95. (Державний стандарт України. Документація. Звіти в сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення. – К.: Держстандарт України, 1995. - 36 с.).

Текст роботи має бути надрукованим на комп'ютері через півтора міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці чорнилами чорного кольору з одного боку аркушу білого паперу формату А4. Шрифт Times New Roman, 14 пт. Можна також подати таблиці та ілюстрації на аркушах формату А3.

Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями:

лівим - не менше ніж 30 мм

верхнім, нижнім – не менше ніж 20 мм,

правим – не менше ніж 10 мм,

Відстань між заголовком і текстом має бути в межах 15-20 мм.

Ілюстративний матеріал для захисту кваліфікаційної роботи магістра може бути виконаний у вигляді схем, таблиць, малюнків, подаватися за допомогою світлопроекційних та комп'ютерних засобів. Бажаним є наявність під час захисту роздаткового матеріалу.

Зміст ілюстративного матеріалу повинен з достатньою повнотою відображати основні положення, які виносяться на захист. Орієнтовний обсяг ілюстративного матеріалу – до 10 аркушів (у разі потреби).

Робота починається з титульного аркуша, який виконується за формою (Додаток Д). Далі розміщується текст самої роботи. Магістерська робота має бути оправлена у тверду обкладинку.

Анотація з ключовими словами та поняттями, реферат, відгук наукового керівника, зовнішня рецензія не переплітаються, а вкладаються у конверт, приклеєний до внутрішньої сторони твердої обкладинки на початку роботи, разом із електронним носієм з текстом магістерської роботи.

У змісті МР зазначають початкові сторінки кожного розділу і підрозділу. Назви розділів і підрозділів у змісті й тексті мають бути однаковими (див. оформлення змісту до методичних рекомендацій).

Вступ, кожний розділ, висновки і список літератури починають з нової сторінки, а підрозділи у межах розділу – одразу після закінчення попереднього.

Назви розділів мають відповідати змісту кожного з них, не допускаються повторення назв, розбіжності між назвою розділів у змісті та у роботі або пропуски назв у змісті та в тексті роботи. Вони мають бути по можливості лаконічними, зрозумілими, літературно та граматично оформленими.

Розділи нумеруються арабськими цифрами і повинні мати нумерацію в межах всього тексту за винятком додатків (1, 2, 3 і т. ін.).

Підрозділи та пункти оформлюються порядковою подвійною чи потрійною нумерацією, з абзаційним відступом, відокремлені між собою крапкою і порядковим номером підрозділу, пункту: перша цифра - номер розділу, потім - номер підрозділу, далі - пункту (наприклад, 2.1, 2.1.1, 3.2 ...).

Підпункти оформлюються так само як і пункти, але номер підпункту включає номери розділу, підрозділу і порядковий номер підпункту, відокремлені між собою крапкою (1.2.1.1, 1.4.2.1, і т.ін.)

Після номеру розділу, підрозділу, пункту і підпункту в тексті роботи крапку не ставлять.

7.1 Заголовки

Розділи, підрозділи повинні мати заголовки, що чітко і коротко відображають їхній зміст. Заголовки розділів, підрозділів і пунктів слід друкувати з абзаційним відступом з великої літери без крапки у кінці та без підкреслень. Якщо заголовок складається з двох речень, їх відокремлюють крапкою.

7.2 Переліки

У тексті можуть бути переліки. Перед кожною позицією переліку слід ставити дефіс або (за необхідності посилатися у тексті на один з пунктів переліку) малу літеру, після якої ставлять дужку. Для подальшої деталізації переліку необхідно використовувати арабські цифри, після яких ставлять дужку.

Приклад:

- a) _____
- б) _____
 - 1) _____
 - 2) _____
- в) _____

7.3 Таблиці

Таблиці застосовують для уточнення та зручності порівняння показників. Використання таблиць не є обов'язковим, тому їхнє створення диктується тільки самим матеріалом. Таблицю розташовують таким чином, щоб було зручно її читати без повороту переплетеного блоку роботи (чи з поворотом за годинниковою стрілкою). З нового рядка пишуть слово "Таблиця" з великої літери, після чого вказують її порядковий номер в межах розділу. Номер таблиці складатиметься з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремленого крапкою. Назва таблиці (за наявності такої) має точно і стисло передавати її зміст. Назву слід розміщувати над таблицею. Розмір шрифту тексту у таблиці - Times New Roman, 12 пт.

У разі перенесення частини таблиці на наступну або інші сторінки назву ставлять тільки над першою частиною таблиці. Таблиці (за винятком таблиць у додатках) слід нумерувати арабськими цифрами. Таблиці кожного додатка позначають окремою нумерацією арабськими цифрами з додаванням перед цифрою позначення додатка.

Заголовки стовпців і рядків таблиці слід друкувати з великої літери, підзаголовки стовпців – з малої, якщо вони є продовженням заголовка, або з великої, якщо вони мають самостійне значення. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять, заголовки і підзаголовки стовпців друкують в однині. Таблиці ліворуч, праворуч і знизу, як правило, обмежують лініями. Розділення заголовків і підзаголовків боковика та стовпців діагональними лініями не допускається. Горизонтальні і вертикальні лінії, що розмежують рядки таблиці, можна не креслити, якщо брак таких не ускладнює користування таблицею.

Заголовки стовпців, як правило, друкують паралельно рядкам таблиці. За необхідності допускається перпендикулярне розміщення заголовків стовпців. Головку таблиці слід відокремлювати лінією від тексту таблиці.

Таблицю (залежно від її розміру) розміщують під текстом з першим посиланням на неї або на наступній сторінці, а за необхідності – у додатку роботи. Допускається розміщення таблиці вздовж довгого боку аркуша.

Якщо рядки або стовпці таблиці виходять за формат сторінки, то таблицю ділять на частини, які розміщують одна під одною або поряд, при цьому в кожній частині таблиці повторюють її головку і боковик.

У разі розділу таблиці на частини допускається заміна її головки або боковика відповідно номерами стовпців і рядків. При цьому нумерують арабськими цифрами в межах розділу стовпці і (або) рядки першої частини таблиці. Слово “Таблиця” зазначають один раз ліворуч над першою частиною таблиці, над іншими частинами друкують слова “Продовження таблиці” або “Закінчення таблиці” із зазначенням номера таблиці. Якщо в кінці сторінки таблиця переривається і її продовження буде на наступній сторінці, то в першій частині таблиці нижню горизонтальну лінію, що обмежує таблицю, не креслять.

На всі таблиці мають бути посилання у тексті роботи, які складаються зі слова “таблиця” із зазначенням її номера.

7.4 Графічний (ілюстративний) матеріал

Графічний матеріал (блок-схеми, графіки, фотознімки, рисунки, малюнки, схеми, діаграми і т.ін.) розміщують у стандарті (мова іде про комп’ютерний набір) для встановлення властивостей або характеристик об’єкту, а також для кращого розуміння тексту. При машинописному наборі графічний матеріал може бути накреслений від руки та розмножений на копіювальній техніці. На графічний матеріал мають бути посилання в тексті. Його треба розмістити безпосередньо після тексту, в якому про нього згадується вперше, або на наступній сторінці, а за необхідності – у додатку.

За наявності в стандарті таблиць, що доповнюють графічний матеріал, їх слід розміщувати після графічного матеріалу. Графічний матеріал може мати тематичну назву, яку розміщують під ним.

За необхідності під графічним матеріалом розміщують пояснювальні дані.

Графічний матеріал (за винятком такого у додатках) слід нумерувати арабськими цифрами. Дозволяється нумерація графічного матеріалу у межах розділу. Номер його у такому разі складається з номеру розділу та порядкового номеру малюнку (графіка, діаграми), відокремлених крапкою. Графічний матеріал кожного додатка позначають окремою нумерацією арабськими цифрами з додаванням перед цифрою позначення додатка.

Малюнок (діаграму, схему і т.ін.), як правило, слід виконувати на одній сторінці. Якщо малюнок не вміщується на одній сторінці, дозволяється переносити його на інші сторінки. При цьому тематичну назву розміщують на першій сторінці, пояснювальні дані – на кожній сторінці. Під ними друкують “Мал. ..., аркуш... (якщо є один малюнок) і “Мал. 1, аркуш ...” (якщо є кілька малюнків).

Графічний матеріал, розміщений на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок роботи.

7.5 Правила оформлення цитування та бібліографічного опису

При написанні роботи необхідно посилатися на джерела, матеріали з яких наводяться у дослідженні або на ідеях та висновках яких базуються проблеми, задачі, питання магістерської роботи. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування джерела, дають необхідну інформацію щодо нього.

Текст роботи може включати:

- цитати, відзначені лапками, на які, після закінчення цитування, робиться посилання та оформлюється цифрою у квадратних дужках, яка позначає порядковий номер джерела у списку використаної літератури, з якого цю цитату було взято, наприклад «...» [5];

- посилання, переказані власними словами автора роботи (без лапок), оформлюються так само, як наведено вище.

Цитування повинно бути повним, допускається пропуск слів, речень, абзаців без перекручення авторського тексту. Випущений текст позначається трьома крапками. Розділовий знак, який стояв перед пропущеним знаком, не зберігається. При непрямому цитуванні (переказі) слід бути гранично точним у викладанні думок автора.

Якщо використовується інформація, матеріали з великою кількістю сторінок (монографії, оглядові статті), тоді у посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул, на яких міститься матеріал, використаний у роботі, наприклад «...» [9, С. 43];.

Рекомендується в основному тексті давати посилання на особисті публікації та наукові праці (якщо вони є).

При посиланнях на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, додатки зазначають їх номери. При цьому слід писати: «... у розділі 3 ... », «... дивись 2.3 ... », «... відповідно до 1.2.3 ... ».

За необхідності посилання на ілюстрації (графічні матеріали) роботи вказують тільки порядковий номер ілюстрації, наприклад: ... на рис. 1.2 ... або зворот типу : ... як це показано на рис. 1.2.

На всі таблиці роботи повинні бути посилання у тексті, при цьому слово "таблиця" у тексті пишуть повністю наприклад: ... у таблиці 1.2 При повторному посиланні на таблиці та ілюстрації потрібно вказувати скорочено слово "дивись", наприклад: ... (див. таблицю 1.3) чи ... (див. рисунок 1.2), які подаються у дужках.

Список використаних джерел (літератури), який починають з нової сторінки, завершує основну частину роботи. Список використаних джерел - елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю, без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв і т. ін. Порядкові номери описів у переліку є посиланнями у тексті (номерні посилання). Список використаної літератури складають за абеткою (найбільш зручний для користування). Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць. Зокрема, потрібну інформацію щодо згаданих вимог можна одержати із таких стандартів:

- ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, ІДТ).

Ініціали осіб, на чії праці посилаються в науковій роботі, пишуть перед прізвищем. У бібліографічному описі навпаки – на першому місці ставлять прізвище. Прізвища авторів наводять у тій послідовності, в якій їх подано у виданні, і розділяють комами.

Книги чотирьох та більше авторів, а також видання, що не мають індивідуальних авторів, записують за назвою. Інформацію про авторів подають після назви через косу лінію (/) звичайним шрифтом прямого накреслення. У цьому випадку ініціали ставлять перед прізвищем. Якщо авторів понад чотири, можна зазначити перших три, додаючи слова “та ін.” Можна навести прізвища всіх авторів, якщо прізвище важливого або цитуємого автора стоїть на п'ятому місці чи далі.

Назву роботи наводять так, як подано на титульному аркуші. Якщо після назви подано другу назву – відомості, що доповнюють, уточнюють, пояснюють основну назву роботи, то їх наводять в описі, відокремивши від основної назви двокрапкою (:). Другу назву не скорочують.

Після назви уточнюють відомості про видання. Наприклад, ”Навч. посібник”, ”Підручник”, ”Словник”, ”Довідник”, ”Зб. статей”, ”Зб. наук. праць”, ”У 3-х т.” тощо. Перед уточненням ставлять двокрапку. Слова в уточненні дозволено скорочувати відповідно до чинних стандартів.

Після назви через одну косу лінію вказують дані про переклад. Наприклад, ”Пер. з англ.”, ”Пер. з англ. С. Панчишина”. Якщо книга має понад три автори, то після даних про переклад ставлять крапку з комою і перелічують авторів.

Після інформації про автора та назву подають інформацію про місто видання, назву видавництва, рік видання та загальну кількість сторінок.

Першим елементом вихідних даних є місце видання, яке наводять повністю у називному відмінку. Дозволено подавати скорочено лише назви столиць (чи інших великих міст). Наприклад, ”Львів”, ”Харків”, проте ”К.”, ”М.”, ”СПб”, ”N.Y.” Якщо у книзі зазначено два місця видання, то в описі їх наводять через крапку з комою. Якщо одна з двох назв міст не скорочується, тоді зазначають повну назву обох.

Зазначивши місце видання, ставлять двокрапку. Далі подають назву видавництва коротко, без лапок, опускаючи слово “видавництво”. Якщо книгу видали два видавництва, то в описі зазначають обидва. Наприклад: К.: Основи, Львів: Просвіта, Львів: Світ; Київ: Либідь.

Після назви видавництва ставлять кому (,) і подають рік видання арабськими цифрами. Наприклад, Львів: Каменяр, 2007.

У бібліографічному описі книги подають її об'єм, наприклад, "483 с., перед ним ставиться . – (крапка і тире).

Журнальні або газетні статті описуються за такими правилами:

- прізвище автора статті, його ініціали. Після цього ставиться крапка;
- повна назва статті. Після назви ставляться дві косі лінії (//);
- назва журналу або газети. Після назви ставляться крапка і тире (. -);
- рік видання. Після нього - крапка і тире (. -);
- номер журналу або дату виходу газети. Після них - крапка і тире (. -);
- сторінка або сторінки на яких була надрукована стаття (С. 36-37.).

Бібліографічний опис електронних документів здійснюють відповідно до стандарту ISO 690-2. Спочатку дають опис джерела за правилами, наведеними вище; далі зазначають в кутових дужках (< >) записують URL-адресу сторінки (зразок оформлення бібліографічного опису).

Список використаної літератури складається у такій послідовності:

- закони України;
- інструкції та нормативні акти міністерств і відомств;
- наукова, навчально-методична, спеціальна література, видана українською або російською мовами;
- література, видана іноземними мовами;
- інтернет-джерела.

7.6 Оформлення приміток

Примітки вміщують у роботі за необхідності пояснення змісту тексту, таблиці або ілюстрації. Їх розташовують безпосередньо після тексту, таблиці, ілюстрації, яких вони стосуються. Одну примітку не нумерують. Слово "Примітка" друкують з великої літери з абзацного відступу, не підкреслюють, після слова "Примітка" ставлять крапку і з великої літери у тому ж рядку подають текст примітки, наприклад:

Примітка. Текст примітки.

Декілька приміток нумерують послідовно арабськими цифрами з крапкою. В такому разі після слова "Примітка" ставлять двокрапку і у наступному рядку з абзацу після номера примітки з великої літери подають текст примітки, наприклад:

Примітка:

1. Текст першої примітки.
2. Текст другої примітки.

7.7 Нумерація сторінок роботи

Сторінки роботи слід нумерувати арабськими цифрами без знака №, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту роботи. Титульний аркуш та зміст (перша та друга сторінки роботи) включають до загальної нумерації сторінок роботи, але номер сторінки на них не проставляється, на наступних сторінках номер сторінки проставляють у нижньому полі сторінки по центру сторінки без крапки у кінці.

7.8 Правила оформлення додатків та посилання на них

Матеріал, що доповнює основний текст МР, допускається розміщувати у додатках. Додатки слід оформлювати як продовження роботи на наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті роботи. Кожен додаток слід починати з нової сторінки із зазначенням угорі праворуч слова "Додаток" і великої літери, що позначає додаток, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: "Додаток А", "Додаток Б" і т.д. Текст додатку слід нумерувати арабськими цифрами у межах кожного додатку і, за необхідності, можна розділити на підрозділи, пункти та підпункти. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) і крапку, наприклад: "А.2" (другий розділ додатку А), "Г3.1" (підрозділ 3.1 додатку Г) і т. д. Ілюстрації, таблиці, формули та рівняння, розміщені у тексті додатку, слід нумерувати арабськими цифрами у межах кожного додатку, наприклад: "Малюнок Г.2" -

другий малюнок додатку Г; "Таблиця А.2" - друга таблиця додатку А, "формула (А.1)" - перша формула додатку А. В посиланнях у тексті додатку на ілюстрації, таблиці, формули, рівняння рекомендується писати: "... на малюнку А.2 ...", "... у таблиці А.1 ...", "... за формулою (А.3) ...".

Додаток повинен мати заголовок, який друкують за правилами оформлення заголовків.

Переліки, примітки у тексті додатку оформлюють і нумерують як і в основній частині.

Джерела, що цитують тільки у додатках, повинні розглядатись незалежно від тих, які цитують в основній частині роботи, і повинні бути перелічені наприкінці кожного додатку в переліку посилань (Список використаної літератури). Форма цитування, правила складання переліку посилань повинні бути аналогічними прийнятим в основній частині роботи.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

8. Абрамов В.І. Методологія системного підходу та наукових досліджень (дослідницькі та інноваційні процеси в державній службі): Навчально-методичний посібник/ В.І. Абрамов, В.Х. Арутюнов. – К.: КНЕУ, 2005. – 178 с.
9. Андрощук Г.А. Экономическая безопасность предприятия: защита коммерческой тайны.: Монография/ Г. А. Андрощук, П. П. Крайнев ; ред. А. Д. Святоцкий . - К.: ВД " Ін Юре ", 2000. - 400 с.
10. Ареф'єва О. В. Планування економічної безпеки підприємств./ О.В. Ареф'єва, Т.Б. Кузенко— К. : Видавництво Європейського ун-ту, 2004. — 169 с.
11. Артемов В.Ю. Основи менеджменту для інформаційних аналітиків : Курс лекцій / В. Ю. Артемов. - К. : КНТ, 2007. - 272 с

12. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) / О.І. Барановський; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К., 2004. — 759 с.:
13. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия/ И. А. Бланк. - К.: Ника-Центр, Эльга, 2004. - 784 с.
14. Бондарчук Ю.В., Марущак А.І. Безпека бізнесу: організаційно- правові основи: Науково-практичний посібник. – К.: Видавничий дім «Скіф», КНТ, 2008. -372с.
15. Борисенко З.М. Основи конкурентної політики: Підручник. – К.: Таксон, 2004.- 704 с. - (Ex professo)
16. Вавринчук М.П. Національна безпека України, М.П. Вавринчук.- К.: Кондор, 2008.- 600 с.
17. Власюк О.С. Деякі аспекти внутрішньої економічної безпеки //Національна безпека і оборона. - 2000, № 7.
18. Гаркуша В.С. Особиста безпека працівників державної податкової служби України: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.С. Гаркуша, Ю.В. Корнєєв , В.О. Шамрай; Державна податкова адміністрація України ; Національна академія держ. податкової служби України ; Інститут законодавства Верховної Ради України. - К. : МП "Леся", 2005. - 568с
19. Глобалізація і безпека розвитку: Монографія/ Керівник авторського колективу О.Г. Білоус. - К.: КНЕУ, 2001. - 733 с
20. Горячова К.С. Механізм управління фінансовою безпекою підприємства: Автореферат на здобуття наукового ступеню к.е.н. – К.:КНУТД, 2006. -16с.
21. Гриненко І. М. Наркобізнес та національна безпека / І. М. Гриненко - К. : Сфера, 2002. - 211с.
22. Губарєв О.О Економічна безпека : конспект лекцій. / О.О.Губарєв; М-во освіти і науки України, Харк. нац. екон. ун-т. — Х.: Вид. ХНЕУ, 2007. - 59 с.
23. Данільян О.Г. Національна безпека України: структура та напрямки реалізації: Навчальний посібник/ О.Г. Данільян. - Харків: Фоліо, 2002. - 285 с
24. Данільян О.Г. Національна безпека України: сутність, структура та напрямки реалізації: Навчальний посібник/ О.Г. Данільян. - Харків: Фоліо, 2002. - 285 с

25. Дзьобань О. П. Національна безпека в суспільствах транзитивного типу / О.П.Дзьобань; Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого. - Х. : НАУ ім. М.Є.Жуковського "ХАІ", 2004. - 292с
26. Дзьобань О. П. Національна безпека в умовах соціальних трансформацій: Методологія дослідження та забезпечення / О.П.Дзьобань; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. - Х. : Константа, 2006. - 438с.
27. Дзьобань О. П. Національна безпека України: концептуальні засади та світоглядний сенс/ О.П.Дзьобань.- Х. : Майдан, 2007. — 284с.
28. Ечмаков С.М. Теневая экономика: анализ и моделирование: научное издание/ С.М. Ечмаков. - М.: Финансы и статистика, 2004. - 408 с
29. Єрмошенко М.М. Фінансова безпека держави : Нац. інтереси, реал. загрози, стратегія забезпечення. Навчальний посібник. / М.М.Єрмошенко; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. — К., 2001. — 307.
30. Економічна безпека в Україні: держави, фірми, особи: Навчальний посібник / Н.Й. Реверчук, Я.М. Малик, І.І. Кульчицький, С.К. Реверчук / Під ред. С.К. Реверчука. - Львів: ЛФМАУП, 2000. - 192 с.
31. Ионцев М.Г. Корпоративные захваты: Слияния, поглощения, гринмэйл – М.: Осъ – 89. 2003. –173 с.
32. Захаров О.І., Пригунов П.Я. Організація та управління економічною безпекою суб'єктів господарської діяльності. Навчальний посібник. – К.: КНТ, 2008. - 257с.
33. Зеркалов В.Д. Рейдерство. Методы противодействия. Учебное пособие. – К.: КНТ, 2007. -235с.
34. Зеркалов В.Д. Рейдерство. Характеристика. Анализ. Ответственность. Учебное пособие. – К.: КНТ, 2007. – 209с.
35. Зовнішня політика України: Матеріали парламентських слухань/ О. Струк, М. Бері, М. Мариній. - К.: ЦТІ "Е та Е", 2004. - 198 с
36. Зубок М.І. Безпека банківської діяльності: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2002. — 190 с.

37. Камлик М.І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект: Навчальний посібник/ М. І. Камлик. - К.: Атіка, 2005. - 432 с
38. Качинський А. Б. Безпека, загрози і ризик: наукові концепції та математичні методи / А.Б. Качинський; Інститут проблем національної безпеки; Національна академія Служби безпеки України. - К., 2004. - 472с.
39. Кириленко В.І. Інвестиційна складова економічної безпеки: Монографія/ В.І. Кириленко. - К.: КНЕУ, 2005. - 232 с
40. Ковальчук Т.Т. Економічна безпека і політика: із досвіду професійного аналітика: збірник/ Т.Т. Ковальчук. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2004. - 638 с.
41. Козаченко А.В., Пономарев В.П., Ляшенко А.Н. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения. К.: Изд-во "Либра", 2003.-279 с.
42. Кокорев А.А. и др. Управление безопасностью предпринимательской деятельности. - М.: "Изографус", 2003. – 208 с.
43. Койбаев Б.Г. Международные организации: информация и безопасность на Ближнем Востоке/ Б.Г. Койбаев. - СПб.: Издательство Михайлова В.А., 2006. - 240 с
44. Кузнєцов И.Н. Учебник по информационно-аналитической работе. - М.: ООО Издательство Яуза, 2001. — 320 с.
45. Курносоев Ю.В., Конотопов П.Ю. Аналітика. – М.: "Русакі", 2004.— 512 с.
46. Ліпкан В.А. Національна безпека України: кримінально-правова охорона: Навчальний посібник/ В. А. Ліпкан, І. В. Діордіца. - К.: КНТ, 2007. - 292 с. - (Національна і міжнародна безпека)
47. Ліпкан В. А. Національна і міжнародна безпека у визначеннях та поняттях/ В.А.Ліпка, О.С.Ліпкан, О.О.Яковенко.-К. : Текст, 2006. - 256с.
48. Ліпкан В.А. Національна безпека України: Навчальний посібник / В.А.Ліпкан.- К.: Кондор, 2008.- 552 с.
49. Лісовська О.Л. Економічна політика і економічна безпека України: Навч. посібник / О.Л. Лісовська; Національна академія Служби безпеки України. — К. : Видавництво Національної академії СБ України, 2003. - 182с

50. Марущак А.І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом: Курс лекцій/ А. І. Марущак. - К.: КНТ, 2007. - 208 с
51. Методичні рекомендації щодо оцінки рівня економічної безпеки України /Національний інститут проблем міжнародної безпеки; За ред. А.І.Сухорукова.- К.,2003.-64с.
52. Мороз В.В. Національна безпека України - безпека людини/ В.В. Мороз. - К.: Екслібріс, 1994. - 62 с
53. Минав Г.А. Безопасность — менеджмент организации. (часть 1-5): Учебное пособие – М.: 2005 год, 214 с.
54. Нижник Н.Р. Національна безпека України (методологічні аспекти, стан і тенденції розвитку): Навч. посіб. / Н.Р.Нижник, Г.П.Ситник, В.Т.Білоус; Українська Академія держ. управління при Президентові України; Академія держ. податкової служби України. — К. : Преса України, 2000. - 304с.
55. Ніколаюк С.І. Безпека суб'єктів підприємницької діяльності : Курс лекцій / С. І. Ніколаюк, Д. Й. Никифорчук. - К. : КНТ, 2005. - 320 с
56. Новикова О.Ф. Економічна безпека: концептуальне визначення та механізм забезпечення. /О.Ф.Новікова, Р.В.Покотолєнко; [наук. ред. О.І.Амоша]; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк.,2006. - 407 с.
57. Омелянович Л.О. Економічна безпека торговельного підприємства / Л.О.Омелянович, Г.Є.Долматова: Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. — Донецьк, 2005. — 195 с
58. Орлов П. І. Основи економічної безпеки фірми/ П.І.Орлов, В.Є.Духов. — Х. : ТОВ "Прометей-Прес", 2004. — 284с
59. Основы экономической безопасности. (Государство, регион, предприятие, личность). /Под ред. Е.А. Олейникова. - М.: ЗАО «Бизнес-школа «Интел-Синтез», 1997. - 288 с.
60. Пономаренко В.С. Экономическая безопасность региона: анализ, оценка, прогнозирование: Монография/ В.С. Пономаренко.- Харьков: ИД "ИНЖЭК", 2004. -144 с
61. Предборський В.А. Детинізація економіки у контексті трансформаційних

- процесів. Питання теорії та методології: Монографія/ В.А. Предборський. - К.: Кондор, 2005.- 614 с
- 62.Предборський В.А. Економічна безпека держави: Монографія/ В.А.Предборський.-К.: Кондор, 2005.-391 с.
- 63.Реверчук Н. Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур/ Н.Й.Реверчук. -Л.: ЛБІ НБУ, 2004. — 196 с.
- 64.Редченко К.І Стратегічний аналіз у бізнесі: Навч. посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2003. – 272 с.
- 65.Саніахметова Н. Правовий захист підприємництва в Україні. – К.: Юрінком Інтер, 1999.
- 66.Соснин А.С., Прыгунов П.Я. Менеджмент безопасности предпринимательства: Учеб. Пособ. - К.: Видавництво Європейського університету, 2002. - 357 с.
- 67.Судоплатов А.П., Лекарев С.В. Безопасность предпринимательской деятельности:Практическое пособие. - М.: ОЛМА-ПРЕСС, 2001. - 382 с.
- 68.Сідак В.С., Мораль і безпека особи, нації, держави: Історико-філософські нариси/ В.С.Сідак, І.В.Валько; АПН України; Національна академія Служби безпеки України. - К., 2001. — 221с
- 69.Сідак В.С., Артемов В.Ю. Забезпечення інформаційної безпеки в країнах НАТО і ЄС . – К.: Видавництво КНТ, 2007 р. – 179 с
- 70.Соснин А.С., Пригунов П.Я. Менеджмент безопасности предпринимательства. Учебное пособие. – К.: Издательство Европейского университета, 2002. – 504с.
- 71.Стратегічне програмно-цільове планування процесів соціально-економічного розвитку України: Науково-методологічний посібник. /О.С. Власюк, Я.А.Жаліло, А.І. Семенченко, Л.Д. Яценко, та ін. За заг. ред. академіка НАН України, д.т.н. В.П. Горбуліна. - К.: ДП "НВЦ "Євроатлантикінформ", 2006. - 116 с. -
- 72.Стрельбицька Л.М. Банківське безпекознавство: Навчальний посібник/ Л. М. Стрельбицька, М. П. Стрельбицький, В. К. Гіжевський. - К.: Кондор, 2007. - 602 с
- 73.Сухоруков А.І. Фінансова безпека держави: Навчальний посібник/ А. І.

- Сухоруков, О. Д. Ладюк. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 192 с
- 74.Технологія наукових досліджень (схеми та приклади): Навчальний посібник/
Уклад. Дороніна М.С.. - Х.: ВД "ІНЖЕК", 2005. - 64 с.
- 75.Циганов В.В.. Національна безпека України: Посібник / В.В.Циганов;
Національна академія внутрішніх справ України. - К., 2004. — 100с.
- 76.Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України: Підручник/ Л. Д. Чекаленко. - К.:
Либідь, 2006. - 712 с.
- 77.Шкарлет С. М. Економічна безпека підприємства: інноваційний аспект:
моногр./С.М.Шкарлет. - К. : Книжкове видавництво Національного авіаційного
ун-ту, 2007. — 436с
- 78.Управление системой безопасности фирмы. Практическое руководство к
действию / Пучков С.И., Кузнецов С.А. - М.: АСТ-ПРЕСС, 2001. - 128 с.
- 79.Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень: Конспект лекцій. Навчальний
посібник/ А. С. Філіпенко. – К.: Академвидав, 2005. – 208 с. – (АЛЬМА-
МАТЕР).
- 80.Фляйшер К., Бенсуссан Б. Стратегический и конкурентный анализ. Методы и
средства конкурентного анализа. – М.: БИНОМ, 2005. – 541 с.
- 81.Шаваев А.Г. Система борьбы с экономической разведкой. - М.: Издательский
дом “Правовое просвещение”, 2000. - 240 с.
- 82.Шарый Л.Д. Безопасность предпринимательской деятельности. Учебник. М.:
«ВК», 2005.- 485 с.
- 83.Шевчук Т.Ф. Безпека бізнесмена й підприємництва в Україні: Монографія. -
К.: УСПП. - 2000. - 424 С.
- 84.Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності:
Підручник / В. М. Шейко. – 5-те вид., стереотипне. – К.: Знання, 2006. – 307 с.
- 85.Шлыков В.В. Комплексное обеспечение экономической безопасности
предприятия. – С-Петербург: Издательство “Алетейя”, 1999. – 144 с.
- 86.Экономическая безопасность хозяйственных систем. Учебник. / под общ.ред.
Колосова А.В., М.: Изд-во РАГС, 2001. - 446 с.

87. Ярочкин В.И. Безопасность банковских систем: - М.: Ось – 89, 2004. – 416
Хрестоматия по организации систем безопасности. Под общей редакцией
профессора Линдера И.Б. и профессора Гаврюшина Е.И. М.: 2002, 704 с.
88. Ярочкин В.И., Бузанова Я.В. Корпоративная разведка. - 2-е изд., перераб. и
доп. - М.: "Ось-89", 2005. - 304 с.

Додаткова література

1. Азоев Г.Л., Челенков А.П. Конкурентные преимущества фирмы. – М.: НОВОСТИ, 2000. – 256 с.
2. Андросчук Г.О. Конкурентне право: захист від недобросовісної конкуренції: Навч. посібник. – К.: КРОК, 2002. – 280 с.
3. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник для студ. екон. спец. вузів. — К.: АБУ., 2002. — 480 с.
4. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента. Т 1, 2. К.: Ника –Центр, 1999 – 592.- 512 с.
5. Боди Зви, Мертон Роберт. Финансы: Пер. с англ.: Уч.пос. – М.: Изд. дом. «Вильямс», 2000. – 592 с.
6. Вяткин В.Н., Гамза В.А., Екатеринославский Ю.Ю., Иванушко П.Н. Управление рисками фирмы: программы интегративного риск – менеджмента. – М.: Издательство “Финансы и статистика”, 2006.
7. Гіл, Чарлз В.Л. Міжнародний бізнес: Конкуренція на глобальному ринку / Пер. з англ. – К.: Основи, 2001. – 856 с.
8. Гончаров А.Б. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. - х .: ХДЕУ, 2003. – 247 с.
9. Дахно І.І. Антимонопольне право. Курс лекцій. – К.: Четверта хвиля, 1998. – 352 с.
10. Диева С.А., Гаваев А.Г. Организация и современные методы защиты информации. – М.: 1998. – 472 с.

11. Дудченко А.А. Основы научных исследований: Учеб. пособие / А.А. Дудченко, Я.А. Дудченко, Т.А. Примак; Под ред. А.А. Лудченко. — К.: Т-во "Знание", КОО, 2000. — 114 с.
12. Должанський І.З., Загорна Т.О. Конкуренентоспроможність підприємства: Навч. Посібник. — К.: ЦНЛ, 2006. — 384 с.
13. Заплатинський В.М. Основы кримінологічної безпеки сучасного бізнесу: Навч. посіб. — К.: "Вінницька обл. друкарня", 2000 р. — 142 с.
14. Кирцнер И. Конкуренция и предпринимательство / Пер. с англ. под ред. проф. А.Н. Романова. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. — 239 с.
15. Козаченко А.В., Пономарев В.П., Ляшенко А.Н. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения. — К.: Изд-во "Либра", 2003. — 279 с.
16. Конкуренция и антимонопольное регулирование: Учеб. / Под ред. А.Г. Циганова. — М.: Логос, 1999. — 368 с.
17. Костусев О.О. Конкуренентна політика в Україні. — К.: КНЕУ, 2004. — 310 с.
18. Кныш М.И. Конкуренентные стратегии: Учеб. пособ. — СПб.: 2000. — 284 с.
19. Крайнік О.П., Клепікова З.В.. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник — Львів: Державний університет "Львівська політехніка". Київ "Дакор", 2000. — 260 с.
20. Міжнародна економіка: Підручник / за ред. А.П. Румянцева. — Л.: Знання-Прес, 2003. — 447 с.
21. Немцов В.Д., Довгань Л.Є. Стратегічний менеджмент: Навч. посібник. — К.: УВПК Екс об, 2004. — 560 с.
22. Пастернак-Таранущенко Г., Рожок В. Конкуренция: Курс лекций. — К.: ЦУЛ, 2002. — 322 с.
23. Попова Е.Б. Конкуренция. Психология победы в бизнесе и в жизни. — СПб.: Питер, 2002. — 256 с.
24. Попов В.М и др. Бизнес фирмы и бюджетирование денежных средств. — М.: Финансы и статистика, 2003. — 400 с.
25. Портер М. Конкуренция / Пер. с англ. — М.: Вильямс, 2000. — 495 с.

26. Портер Майкл Е. Стратегія конкуренції / Пер. з англ. А.Олійник, Р.Скільський. – К.: Основи, 1997. – 390 с.
27. Постанова Кабінету Міністрів України «Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці» від 9.08.93 № 611 // Зібрання Постанов Уряду України. – 1993. - № 12.
28. Росс С. и др. Основы корпоративных финансов / Пер. с англ. – М.: Лаборатория базовых знаний, 2000. – 720 с.
29. Рясних Євгенія Григорівна. Основи фінансового менеджменту: Навч. посіб. К.: ”Видавничий дім “Скарби” 2004.- 238 с.
30. Светульников С.Г., Литвинов А.А. Конкуренция и предпринимательские решения. – Ульяновск: Корпорация технологий продвижения, 2000. – 256 с.
31. Спицин И.О., Спицин Я.О. Маркетинг в банке/ Тернополь: АО»Тарнекс». – К.: ЦММС» Писпайп», 1993.-653с.
32. Теплова Т.В. Финансовый менеджмент: управление капиталом и инвестициями. Учебник для вузов. – М. ГУ ВШЭ, 2000. – 504 с.
33. Томпсон А.А., Стрикленд А.Д. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: Учебник/Пер с англ. – М.: ЮНИТИ, 1998. – 576 с.
34. Тренев Н.Н. Управление финансами: Учеб. пособие. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 496 с.
35. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства (організації): Навч. посібник/За ред. І.Ю.Сіваченка. – К.: ЦУЛ, 2003.– 186 с.
36. Україна у вимірі економіки знань / За ред. В.М.Гейца. – К.: Основи, 2006. – 592 с.
37. Фахтудинов Р.А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление. – М.: ИНФРА, – 2000. – 312 с.
38. Финансовый менеджмент. Под ред. Э.С. Стояновой - М.: Перспектива. 2000.
39. Фінансовий менеджмент: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / А.М. Поддєрьогін, Л.Д. Буряк, Ю.Ю. Калач та ін. – К.: КНЕУ, 2004 – 294 с.

40. Хелферт Э. Техника финансового анализа / Пер. с англ. Под ред. Л.П. Белых. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1996. – 663 с.
41. Хьюберт Рамперсад. Универсальная система показателей: Как достигать результатов, сохраняя целостность / Пер с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. – 352 с.
42. Ченг Ф. Ли Джозеф И. Финнерти. Финансы корпораций: Теория, методы и практика. Пер. с англ.- М. ИНФРА – М., 2000. – XVIII, 686 с.
43. Шейко В.М., Кушнарченко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підруч. для ВНЗ. - К.: Знання, 2006. - 307 с.
44. Юданов А.Ю. Конкуренция: Теория и практика. Учебно–практ. пособие. – М.: ГНОМ и Д, 2001. – 304 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок відгуку наукового керівника

ВІДГУК

на дипломну роботу здобувача вищої освіти Навчально-наукового інституту менеджменту безпеки Університету "КРОК"

Радченко Юрія Васильовича, виконану на тему:

"Механізми управління системою економічної безпеки суб'єктів господарювання (на прикладі підприємства ТОВ "Сайленс")"

Метою дипломної роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення системи управління діяльністю з забезпечення економічної безпеки підприємства, розробки ефективних механізмів управління комплексною системою безпеки.

Актуальність теми дослідження визначено тим, що в сучасних умовах українським підприємствам доводиться працювати в несприятливих умовах, викликаних світовою фінансово-економічною кризою і нестабільною політичною обстановкою в країні. У такій обстановці успішна робота підприємства багато в чому залежить від його системи управління, її здатності адекватно реагувати на зовнішні чинники. Це повною мірою стосується діяльності системи безпеки підприємства на яку покладаються складні завдання по зниженню і протидії погрозам і ризикам діяльності підприємства.

Для того, щоб успішно справитися з такими завданнями необхідно створити такі механізми управління системою безпеки, які б дозволили ефективно використовувати весь потенціал підприємства, всі його ресурси для забезпечення стабільної роботи і розвитку в умовах високої невизначеності зовнішнього середовища.

Зміст дипломної роботи відповідає затвердженому завданню.

Здобувач при підготовки дипломної роботи продемонстрував достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та свою здатність до самостійного проведення наукових досліджень в галузі економічної безпеки

При виконанні роботи студент активно використовував обчислювальну техніку, інформаційні ресурси мережі ІНТЕРНЕТ та науково-методичну літературу з економічної безпеки

Мета дослідження досягнута в повному обсязі, тема роботи розкрита повністю.

Методи аналізу вибрані та застосовані вірно. Дослідження являє собою закінчену, логічно зв'язану роботу.

Як недолік виконаної роботи можна відзначити недостатньо розкриті тенденції по розвитку недержавної системи безпеки в Україні

Представлена дипломна робота має практичне значення для створення сучасних механізмів управління системами безпеки підприємств.

Загальний висновок. Виконана робота відповідає за своєю якістю вимогам вищої школи до робіт подібного типу, заслуговує позитивну оцінку, а автор - присудження ступеня вищої освіти "магістр" за спеціальністю 073 „Менеджмент”, освітні програми «Управління фінансово-економічною безпекою» («Управління приватною детективною діяльністю», «Управління безпекою судових органів України»).

Науковий керівник:

д.е.н., професор

02.03.2020 р.

Алькема В.Г.

МП

Додаток Б

Зразок зовнішньої рецензії

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломну роботу здобувача вищої освіти навчально – наукового інституту менеджменту безпеки Університету економіки та права «КРОК»
кафедра управління фінансово – економічною безпекою
Спеціальність 073 „Менеджмент”, освітня програма «Управління фінансово-економічною безпекою» («Управління приватною детективною діяльністю», «Управління безпекою судових органів України»)

Радченко Юрія Васильовича,

виконану на тему:

“ Механізми управління системою економічної безпеки суб’єктів господарювання (на прикладі підприємства ТОВ “Сайленс”)”

Актуальність теми дослідження. В сучасних умовах українським підприємствам доводиться працювати в несприятливих умовах, викликаних світовою фінансово-економічною кризою і нестабільною політичною обстановкою в країні. У такій обстановці успішна робота підприємства багато в чому залежить від його системи управління, її здатності адекватно реагувати на зовнішні чинники. Це повною мірою стосується діяльності системи безпеки підприємства на яку покладаються складні завдання по зниженню і протидії погрозам і ризикам діяльності підприємства.

Для того, щоб успішно справитися з такими завданнями необхідно створити такі механізми управління системою безпеки, які б дозволили ефективно використовувати весь потенціал підприємства, всі його ресурси для забезпечення стабільної роботи і розвитку в умовах високої невизначеності зовнішнього середовища.

Зміст роботи в повній мірі відповідає затвердженій темі та завданню.

В роботі було проведено дослідження сутності та особливості систем управління підприємством та основні елементи керуючої та керованої підсистем системи управління. Проведено дослідження діяльності системи управління фінансово - економічною безпекою підприємства.

У дипломній роботі надана оцінка господарської діяльності підприємства ТОВ "Сайленс", зокрема його фінансово-економічний стан. Проведень аналіз існуючих загроз

економічної безпеки підприємства і надана характеристика механізму управління системою економічної безпеки підприємства.

В роботі надані пропозиції щодо вдосконалення механізму управління комплексною системою безпеки підприємства ТОВ "Сайленс"

Запропоновані підходи щодо формування стратегії економічної безпеки як складової механізму управління підприємства. Надані пропозиції щодо визначення принципів побудови та функціонування системи управління та Розробки механізму управління системою забезпечення економічної безпеки підприємства

Отримані результати надають змогу зробити висновки про те, що не дивлячись на високий рівень конкуренції та інші несприятливі чинники підприємство успішно працює, а його система безпеки сприяє створенню зовнішніх і внутрішніх сприятливих умов для стабільної роботи і розвитку.

Здобувач при підготовки дипломної роботи продемонстрував достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та свою здатність до проведення наукових досліджень в галузі економічної безпеки

Мета дослідження автором досягнута, тема роботи розкрита повністю.

Методи аналізу вибрані та застосовані вірно. Дослідження являє собою закінчену, логічно зв'язану роботу.

Представлена дипломна робота має практичне значення для створення сучасних механізмів управління системами безпеки підприємств.

Загальний висновок. Виконана робота відповідає за своєю якістю вимогам вищої школи до робіт подібного типу, заслуговує позитивну оцінку, а автор - присудження ступеня вищої освіти "магістр" за спеціальністю 8.18010014 "Управління фінансово-економічною безпекою"

Рецензент: Директор ПП «СПЕЦ-ЗАХИСТ 2005»

Федько І.П.

« _____ » 2020 р.
МП

(Підпис)

Примітка:

¹ Рецензія друкується з двох сторін на одному аркуші паперу

² (Печатка закладу, де працює рецензент, є обов'язковою)

Додаток В

Зразок оформлення реферату

РЕФЕРАТ

Дипломна робота магістра на тему: “Механізми управління системою економічної безпеки суб’єктів господарювання (на прикладі підприємства ТОВ “Сайленс”)”

містить 105 сторінок, 11 таблиць, 12 рисунків, список літератури з 44 найменувань, 5 додатків.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ПІДПРИЄМСТВО, МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ, КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА БЕЗПЕКИ, СЛУЖБА БЕЗПЕКИ, СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ.

Актуальність теми визначається високою роллю і значенням системи управління як підприємством в цілому так і його системою безпеки зокрема. Від ефективності системи управління залежить наскільки успішною буде робота підприємства і його системи безпеки в умовах світової фінансово-економічної кризи. У сучасних умовах на систему безпеки підприємства покладені відповідальні завдання по зниженню рівня ризиків і погроз, а також створенню сприятливих умов в кризових умовах. Для того, щоб успішно справитися з такими завданнями необхідно створити такі механізми управління системою безпеки, які б дозволили ефективно використовувати весь потенціал підприємства, всі його ресурси для забезпечення стабільної роботи і розвитку в умовах високої невизначеності зовнішнього середовища.

Метою дипломної роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення системи управління діяльністю з забезпечення економічної безпеки підприємства, розробки ефективних механізмів управління комплексною системою безпеки.

Дослідження проводилися на основі підприємства ТОВ “Сайленс”.

У дипломній роботі надана оцінка господарської діяльності ТОВ "Сайленс", зокрема його фінансово-економічний стан. Проведень аналіз існуючих загроз економічної безпеки підприємства і надана характеристика механізму управління системою економічної безпеки підприємства.

Отримані результати надають змогу зробити висновки про те, що не дивлячись на високий рівень конкуренції та інші несприятливі чинники підприємство успішно працює, а його

система безпеки сприяє створенню зовнішніх і внутрішніх сприятливих умов для стабільної роботи і розвитку.

Завдання дипломної роботи:

- визначити сутність та особливості систем управління підприємствами;
- охарактеризувати принципи побудови та функціонування систем управління;
- дослідити особливості еволюції систем управління в економічно розвинутих країнах світу;
- проаналізувати фінансово-економічне становище підприємства ;
- оцінити ефективність діяльності ТОВ “Сайленс”;
- дослідити систему управління ТОВ “Сайленс”;
- розробити пропозиції щодо створення механізму управління системою безпеки підприємства;
- удосконалити організаційну структуру служби безпеки підприємства;
- надати пропозиції щодо вдосконалення механізму управління системою безпеки підприємства ТОВ “Сайленс”;
- розробити сучасну структуру служби безпеки підприємства ТОВ “Сайленс”.

Об’єктом дослідження є організація управління системою безпеки підприємства ТОВ “Сайленс”.

Предмет дослідження є діяльність підприємства щодо створення механізмів управління системою економічної безпеки.

Інструментарій дослідження опитування, аналіз існуючих документів регламентуючих діяльність підприємства ТОВ “Сайленс” його системи безпеки, механізмів управління підприємством і його системою безпеки, спостереження, професійні співбеседи.

Практичне застосування виконаного дослідження визначається можливістю використання запропонованих рішень, висновків і методичних рекомендацій для запровадження сучасних підходів щодо створення ефективних механізмів управління комплексною системою забезпечення економічної безпеки підприємств в сучасних умовах.

Результати дослідження використано в практичній діяльності служби безпеки підприємства ТОВ “Сайленс” Зокрема, прийняті до впровадження запропоновані підходи щодо формування стратегії економічної безпеки як складової механізму управління підприємством, надані пропозиції щодо визначення принципів побудови та функціонування системи управління безпекою та розробки механізму управління системою забезпечення економічної безпеки.

Додаток Г

Зразок оформлення титульного листа

УНІВЕРСИТЕТ «КРОК»

**Навчально-науковий Інститут менеджменту безпеки
Кафедра управління фінансово-економічною безпекою**

Салямова Олена Дмитрівна

УДК 005.351.746.2

Дипломна робота

**«Організація системи фінансово-економічної безпеки підприємства (на
прикладі ТОВ «Фарма ефект плюс»)»**

073 «Менеджмент»

«Управління фінансово-економічною безпекою»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Дипломна робота містить результати власних доробок. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

О. Д. Салямова

Науковий керівник

Алькема Віктор Григорович
д. е. н., професор

2020 рік